

Poddawanie hypnotyczne.

13. Socyologia. Jej stan obecny i dzieje.

Gumplowicz: System socyologii, część I.

Espinas: Społeczeństwa zwierzęce, część I.

Przewóska: Nauka społeczna w teraźniejszości
(dod. do „Prz. Tyg.“ 1881).

Prądy i kierunki w socyologii „Głos“ Nr. 45, 1888.

Przełom w socyologii „Prawda“ 1887.

(Ciąg dalszy nastąpi)

EWOLUCYA STANU CZWARTEGO.

przez J. D.

W zarysie niniejszym postaram się skreślić bodaj w grubych rzutach część z ogólnej ewolucyi nowoczesnego społeczeństwa, a mianowicie wytworzenie się a szczególnie rozwój nowoczesnego stanu czwartego.

Śledząc bieg wypadków dziejowych, składających się na wzrost i uświadomienie stanu czwartego, zatrzymamy się cokolwiek dłużej przy poszczególnych etapach tej długiej drogi, na rewolucjach francuskich od wielkiej rewolucyi począwszy, na masowych agitacjach t. z. czartystów w Anglii, na rewolucyi r. 1848 w Niemczech i na innych ruchach masowych, w których bardziej jaskrawo przejawiają się tendencje polityczno-społeczne nowoczesnego proletariatu. Wskazawszy na najsilniejsze czynniki i warunki rozwoju stanu czwartego, przejdziemy w główniejszych fazach rozwoju od ideowego odzwierciedlenia się ich w umysłach poszczególnych wybitnych myślicieli, do programów polityczno-społecznych, w których skupiają się i poniekąd krystalizują nieświadome dążenia budzącej się do życia nowej warstwy społecznej. W ten sposób uwidoczni się nam ścisły związek między zmiennością społecznych stosunków a poszczególnymi programami spo-